

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 12.6.2021
Sayı : 1804

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Basın Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifimiz gerekçesiyle ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 16.06.2021

Engin ALTAY
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

Özgür ÖZEL
Manisa Milletvekili
Grup Başkanvekili

Engin ÖZKOÇ
Sakarya Milletvekili
Grup Başkanvekili

Muharrem ERKEK
Çanakkale Milletvekili

İbrahim KABOĞLU
İstanbul Milletvekili

Zeynel EMRE
İstanbul Milletvekili

Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

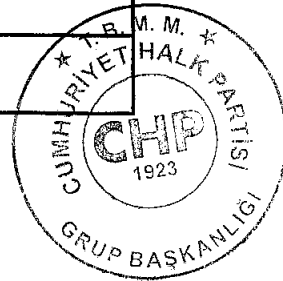

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	- Adalet - Dijital Mecra
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih : 18 Haziran 2021	Esas No: 2/3696

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
17 Haziran 2021
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
17 Haziran 2021
No. 829932
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

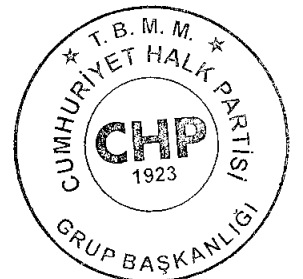
ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SERA KADIGİL	İSTANBUL	
AYSU BANKOĞLU	BARTIN	
ALPAY ANTMEN	MERSİN	
TURAN AYDOĞAN	İSTANBUL	
SÜLEYMAN BÜLBÜL	AYDIN	
MURAT EMİR	ANKARA	
CİHANGİR İSLAM	İSTANBUL	
ABDUHRAHMAN TUTDERE	ADİYAMAN	
UTKU ÇAKIRÖZER	ESKİŞEHİR	
RAFET ZEYBEK	ANTALYA	
TUFAN KÖSE	ÇORUM	
LEVENT GÖK	ANKARA	
BÜLENT TEZCAN	AYDIN	
ALİ MAHİR BAŞARIR	MERSİN	
ALİ HAYDAR HAKVERDİ	ANKARA	
SERVET ÜNSAL	ANKARA	
İRFAN KAPLAN	Gaziantep	
MAHMUT TANAL	İSTANBUL	
SEVDA ERDAN KILIÇ	İZMİR	
Hacı İsmail Berberoğlu	İstanbul	
Sibel Özdemir	İstanbul	

GENEL GEREKÇE

İnternetin, günümüz iletişim ve haberciliğindeki öncelikli konumu yadsınamaz. Her şeyin çok hızlı değiştiği bir dünyada, gazetecilik ve yayıncılık yaklaşım ve usulleri de değişmiş, internet yoluyla yapılan yayınlar ve paylaşılan eserler, gitgide basılı yayınlar kadar önemli hale gelmiştir. Oysa Basın Kanunu, yalnızca basılı eserlere ilişkin hükümler içermekte, internet yoluyla yapılan yayınlar ve paylaşılan eserleri dikkate almamaktadır. İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un, internet üzerinden gerçekleştirilen basın faaliyetleri için yeterli koruma sağladığından söz etmek mümkün değildir.

Bu açıdan, günümüz koşullarında, Basın Kanunu bünyesine internet yoluyla yapılan yayın ve paylaşılan eserlerin dâhil edilmesi bir zaruret halini almıştır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, basını demokrasinin bekçi köpeği olarak tanımlamaktadır. Yine AİHM içtihatlarına göre, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, ifadenin içeriğini olduğu kadar, onun biçimini de korumaktadır. AİHM, Sözleşme'nin 10. maddesinin, internet aracılığıyla gerçekleşen iletişime de uygulandığını vurgulamaktadır (AİHM, Ashby Donald ve diğerleri-Fransa, başvuru no: 36769/08, 10/01/2013, §34). Yine AİHM'nin işaret ettiği üzere, *"bireyler için internette kendilerini ifade etme olanağı, eşi görülmemiş bir ifade özgürlüğü aracıdır"* (AİHM, Cengiz ve diğerleri-Türkiye, başvuru no: 48226/10 ve 14027/11, 01/12/2015, §52). Bu itibarla, ifade ve basın özgürlükleri, basılı eserler için olduğu gibi internet yoluyla yayınlanan paylaşımlar açısından da merkezi önemdedir. Basın özgürlüğünü değerli kılan her bir sebep, internet yoluyla yapılan yayınlar açısından da aynı şekilde geçerlidir. Mevzuattaki bu büyük boşluğun aşılmasına ilişkin bu ivedi demokratik gerekliliği dikkate alan kanun teklifi; Basın Kanunu'nun genel yapısını, içine internet yoluyla yapılan yayınları ve paylaşılan eserleri dâhil edecek şekilde, genişletmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- İnternet yolu ile yapılan yayınları Basın Kanunu kapsamına almak amacıyla, eser sahibi kavramı, internet yolu ile yapılan yayının içeriğini oluşturan kişilere doğru genişletilmiştir.

MADDE 2- Eserler ve yayınlarla ilgili zorunlu bilgilere ilişkin 4. madde, Basın Kanunu kapsamına alınan internet yoluyla paylaşılan eserlere ilişkin olarak genişletilmiştir.

MADDE 3- Sorumlu müdür kavramı, internet yoluyla yapılan yayınlara ilişkin olarak genişletilmiştir.

MADDE 4- Süreli yayın sahibi kavramını düzenleyen 6. madde, internet yayını sahibini de içerecek şekilde genişletilmiştir.

MADDE 5- Süreli yayınların çıkarılmasına ilişkin beyanname verilmesi kuralı, internet yayınlarının paylaşılmasına ilişkin olarak genişletilmiştir.

MADDE 6- Basın Kanunu'nun internet yoluyla yapılan yayınlara genişletilmesi sebebiyle, beyannamenin kanuna uygunluğunun incelenmesinin hukuki rejimine ilişkin 8. maddeye, internet sorumlu müdürü kavramı eklenmiştir.

MADDE 7- Cezai sorumluluğa ilişkin 11. maddeye, internet yoluyla işlenen suçların oluşma anı ve cezai sorumluluğunun kimlere ait olduğu hususları eklenmiş, böylece ceza hukukunun temel ilkelerinden olan kanuniliğin gereği yapılarak, cezai sorumluluk alanında bir boşluk oluşmaması temin edilmiştir.

MADDE 8- Haber kaynağını açıklamaya ve bu konuda tanıklık yapmaya zorlanamama kuralı, düzenleme kapsamına "içerik sağlayıcı" ve "internet sorumlu müdürü" kavramlarının eklenmesi suretiyle, internet yayınlarını kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

MADDE 9- Maddeye eklenen fıkayla, internet yolu ile paylaşılan yayın yoluyla işlenen fiillerden doğan maddî ve manevî zararlardan dolayı hukuki sorumluluğun kimlere ait olduğu belirtilmiştir.

MADDE 10- Süreli yayınlarda düzeltme ve cevaba ilişkin 14. maddeye eklenen ek fıkayla, 5651 Sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun'un maddelerinin, bu madde kapsamı esas alınarak uygulanacağı belirtilmiştir. Böylece, Basın Kanunu'nun haysiyet hakkını koruyucu söz konusu düzenlemesi, 5651 sayılı Kanuna teşmil edilmiş, bu açıdan bir boşluk ya da karışıklık oluşmasına mani olunmuştur.

MADDE 11- 15. maddedeki ağır para cezasının miktarı güncellenmiştir. Basılmış eserde zorunlu bilgilerin gösterilmemesi ya da gerçeğe aykırı olarak gösterilmesi halinde hükmedilecek ağır para cezası, internet yoluyla paylaşılan eserlerin sorumlularına doğru genişletilmiştir.

MADDE 12- Cinsel saldırı, cinayet ve intihara özendirme suçuna ilişkin 20. maddeye, internet yoluyla yapılan yayınlar açısından ağır para cezasının alt sınırı eklenmiştir.

MADDE 13- Kimlik açıklama yasağı internet yoluyla yapılan yayınlara doğru genişletilmiş ve ağır para cezasının alt sınırı, internet yoluyla yapılan yayınlar açısından belirtilmiştir.

MADDE 14- Dava sürelerine ilişkin 26. maddeye, internet yoluyla işlenen suçlar dâhil edilmiştir. Genel olarak, basılmış eserler ve internet yolu ile basılmış eserlere ilişkin davaların süresinde açılmaması halinde, soruşturma aşamasında kovuşturmayaya yer olmadığı kararı, kovuşturma aşamasında düşme kararı verileceği belirtilerek, bu konuda basın özgürlüğü aleyhine oluşabilecek hatalar ve yanlışlıklar engellenmek istenmiştir. Yine söz konusu sürelerin başlama anları, basılmış eserler ve internet yoluyla paylaşılan eserler açısından belirtilerek, bir yandan kanunilik ilkesinin bir gereği olan öngörülebilirlik sağlanmış, öte yandan da uygulamada oluşabilecek tutarsızlık ve çelişkilere mani olunmuştur.

MADDE 15- Görevli mahkemeler ve yargılama usulüne ilişkin 27. madde, internet yoluyla işlenen suçları kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

MADDE 16- Tebligata ilişkin 29. maddeye, tebligat işlemleri açısından geçerli olmak üzere, internet yoluyla yapılan yayınların içerik sağlayıcısının yönetim yeri tanımı eklenmiştir.

MADDE 17- Özgür gazetecilik faaliyeti, demokrasinin olmazsa olmazıdır. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, basın özgürlüğünün, demokratik bir toplumun sağlıklı işleyişinde temel bir rolü olduğunu altını çizmektedir (bkz. örneğin: AİHM, Lindon, Otchakovsky-Laurens ve July/Fransa, başvuru no: 21279/02 ve 36448/02, 22/10/2007, §62). Bu itibarla, basın özgürlüğünün korunması, bireysel düzlemde temel bir hakkın korunmasının ötesine geçerek, bizzat demokrasinin korunması anlamına gelmektedir. Ülkemizde son yıllarda gazetecilere yönelik olarak şiddet eylemlerinin ve tehditlerin arttığı görülmektedir. Bu tür fiiller, bir yandan muhalif gazetecileri sindirmeyi amaçlarken, öte yandan da, genel olarak gazetecilik faaliyetini özgür ve bağımsız şekilde icra eden tüm gazetecilere gözdağı vermeyi hedeflemektedir. Gazetecilere yönelik artan şiddet ve tehdit eylemleri sebebiyle ve basın hürriyetinin ve demokrasimizin korunması amacıyla; Ceza Kanunu'ndaki belirli suçların gazetecilere karşı basın özgürlüğü çerçevesindeki düşünce açıklamaları ve haber yayımları sebebiyle işlenmiş olması, ağırlatıcı sebep olarak kabul edilmiştir.

MADDE 18- Yürürlük maddesidir.

MADDE 19- Yürütme maddesidir.

BASIN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan “Sürelî veya süresiz” ibaresi “Sürelî, süresiz veya internet yolu ile yapılan” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 5187 sayılı Kanunun 4 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İnternet yolu ile paylaşılan tüm eserlerde, paylaşım tarihi, içerik sağlayıcının adı, varsa ticari unvanları ve işyeri adresleri gösterilir. Haber ajansı yayınları hariç tutulmak üzere internet yolu ile yapılan her türlü yayında; ayrıca yönetim yeri, yayın platformu sahibinin, varsa temsilcisinin, internet sorumlu müdürünün adı ve yayının türü gösterilir.”

MADDE 3- 5187 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “yayının” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya internet yoluyla yapılan yayının” ifadesi eklenmiştir.

MADDE 4- 5187 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinin başlığında yer alan “yayın” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve internet yayını” ibaresi ile birinci ve ikinci fıkralarında yer alan “yayın” ibarelerinden sonra gelmek üzere “veya internet yayını” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 5- 5187 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “çıkartılması” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve internet yayınlarının paylaşılması” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 6- 5187 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “müdürün” ibarelerinden sonra gelmek üzere “veya internet sorumlu müdürünün” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 7- 5187 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “yayınlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya internet yoluyla yapılan yayınlarda” ibaresi, “sorumlu müdür” ibaresinden sonra gelmek üzere “, internet sorumlu müdürü” ibaresi ve “sorumlu müdürün” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya internet sorumlu müdürünün” ibaresi eklenmiş, fıkranın ikinci cümlesinde yer alan “sorumlu müdürün” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya internet sorumlu müdürünün” ibaresi eklenmiş, cümlede yer alan “sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkilinin” ibaresi “sorumlu müdürün ya da internet sorumlu müdürünün bağlı olduğu yetkilinin” şeklinde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiş ve beşinci fıkrasında yer alan “süresiz yayınlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile internet yoluyla yapılan paylaşımlar” ibaresi eklenmiştir.

“Basılmış eserler yoluyla işlenen suç yayım anında, internet yoluyla işlenen suç internette yayınlandığı anda oluşur.

Sürelî yayınlar, süresiz yayınlar ve internet yoluyla yapılan yayınlarla işlenen suçlardan eser sahibi sorumludur.”

“İnternet yolu ile yapılan yayınlarda eser sahibinin belli olmaması veya yayım sırasında ceza ehliyetine sahip bulunmaması ya da yurt dışında olması nedeniyle Türkiye’de yargılanamaması veya verilecek cezanın eser sahibinin diğer bir suçtan dolayı kesin hükümle mahkûm olduğu cezaya etki etmemesi hallerinde, yayımcı; yayımcının belli olmaması veya internet yolu ile paylaşım sırasında ceza ehliyetine sahip bulunmaması ya da yurt dışında olması nedeniyle Türkiye’de yargılanamaması hallerinde ise içerik sağlayıcı sorumlu olur.”

MADDE 8- 5187 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde yer alan ‘müdür,’ ibaresinden sonra gelmek üzere ‘içerik sağlayıcı, internet sorumlu müdürü’ ibareleri eklenmiştir.

MADDE 9- 5187 sayılı Kanunun 13 üncü maddesine aşağıdaki dördüncü fıkra eklenmiştir.

“İnternet yolu ile paylaşılan eser yoluyla işlenen fiillerden doğan maddî ve manevî zararlardan dolayı, eser sahibi ile içerik sağlayıcı, yayın sahibi ve varsa temsilcisi, yayımcının veya içerik sağlayıcının belli olmaması halinde ise yer sağlayıcı müştereken ve müteselsilen sorumludur.”

MADDE 10- 5187 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“İnternet yolu ile paylaşılan yayınlarda 4/5/2007 tarihli ve 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun hükümleri bu kanun kapsamında uygulanır.”

MADDE 11- 5187 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “beşyüz milyon liradan yirmimilyar liraya” ibaresi “beşyüz Türk lirasından yirmi bin Türk lirasına” şeklinde, ikinci cümlesinde yer alan “ikimilyar” ibaresi “iki bin” ve “beşmilyar” ibaresi ‘beş bin’ ibaresi şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“4 üncü maddeye göre internet yolu ile paylaşılan eserlerde gösterilmesi öngörülen hususların gösterilmemesi veya gerçeğe aykırı olarak gösterilmesi halinde, internet sorumlu müdürü ve internet sorumlu müdürünün bağlı olduğu yetkili, beş yüz Türk lirasından yirmi bin Türk lirasına kadar ağır para cezasıyla cezalandırılır.”

MADDE 12- 5187 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesindeki “birmilyar” ibaresi “bin”, “yirmimilyar” ibaresi “yirmi bin” olarak değiştirilmiştir. Aynı maddenin birinci fıkrasının ikinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

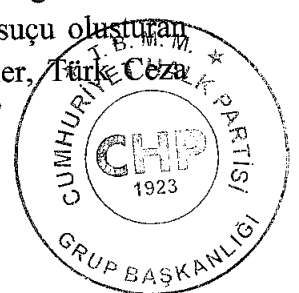
“Bu ceza bölgesel süreli yayınlarda iki bin liradan, yaygın süreli ve internet yolu ile yapılan yayınlarda on bin liradan az olamaz.”

MADDE 13- 5187 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan “Süreli” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve internet yolu ile yapılan” ibaresi ve ikinci cümlesinde yer alan “süreli” ibarelerinden sonra gelmek üzere “ve internet yolu ile yapılan” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 14- 5187 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “Sorumlu müdürün ve sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkilinin” ibaresi “Sorumlu müdürün, internet sorumlu müdürünün ve bunların bağlı olduğu yetkilinin” şeklinde ve “sorumlu müdür ve sorumlu müdürün bağlı olduğu yetkili” ibaresi “sorumlu müdür, internet sorumlu müdürü ve bunların bağlı olduğu yetkili” şeklinde değiştirilmiştir.

“Basılmış eserler yoluyla veya internet yolu ile işlenen veya bu Kanunda öngörülen diğer suçlarla ilgili ceza davalarının bir muhakeme şartı olarak, günlük süreli yayınlar yönünden dört ay, diğer basılmış eserler ve internet yolu ile paylaşılan eserler yönünden altı ay içinde açılması zorunludur. Bu sürelerin aşılması halinde soruşturma aşamasında kovuşturmaya yer olmadığı kararı, kovuşturma aşamasında düşme kararı verilir.

Bu süreler basılmış eserlerin Cumhuriyet Başsavcılığına teslim edildiği veya internet yolu ile paylaşılan eserlerin Cumhuriyet Başsavcılığına bildirildiği tarihten başlar. Basılmış eserlerin veya internet yolu ile paylaşılan eserlerin Cumhuriyet Başsavcılığına teslim edilmemesi veya bildirilmemesi halinde yukarıdaki sürelerin başlama tarihi, suçu oluşturan fiilin Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından öğrenildiği tarihtir. Ancak bu süreler, Türk Ceza Kanununun dava zamanaşımına ilişkin maddesinde öngörülen süreleri aşamaz.”

MADDE 15- 5187 sayılı Kanunun 27 nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkrasında yer alan “Basılmış eserler” ibarelerinden sonra gelmek üzere “veya internet” ibaresi eklenmiştir.

MADDE 16- 5187 sayılı Kanunun 29 uncu maddesine birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“İnternet yoluyla yapılan yayınların içerik sağlayıcısının yönetim yeri, tebligat işlemleri yönünden, yayın sahibinin ve temsilcisinin, görevi devam ettiği sürece internet sorumlu müdürünün yerleşim yeri sayılır.”

MADDE 17- 5187 sayılı Kanun’a aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Basın Özgürlüğünün Bazı Suçlara Karşı Korunması

EK MADDE 1- 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda yer alan kasten yaralama (madde 86), tehdit (madde 106) ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma (madde 109) suçlarının basın özgürlüğü kullanımı oluşturan bir düşünce açıklaması ya da haber sebebiyle gazetecilere karşı işlenmesi halinde, ilgili maddelere göre tayin edilecek cezalar yarı oranında artırılır. Bu durumda, Türk Ceza Kanununun 51 inci maddesinde düzenlenen hapis cezasının ertelenmesi hükümleri uygulanmaz.”

MADDE 18- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 19- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

